

## ΜΑΘΗΜΑ 21

### ΠΩΣ ΠΗΡΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΤΟ PISAURUM

#### ΚΕΙΜΕΝΟ

Brenno duce Galli, apud Alliam flumen delētis legiōnibus Rōmanōrum, evertērunt urbem Romam praeter Capitōlium, pro quo immensam pecuniam accepērunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Vēientānam praedam non aequo iure divīsam, absens dictātor est factus; is Gallos iam abeuntes secūtus est: quibus interemptis aurum omne recēpit. Quod illic appensum civitāti nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensātum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogātus reversus est.

#### ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Οι Γαλάτες με αρχηγό το Βρέννο, (Όταν ήταν αρχηγός ο Βρένος, οι Γαλάτες) αφού κατέστρεψαν τις λεγεώνες των Ρωμαίων κοντά στον Αλία ποταμό, κατέστρεψαν εντελώς την πόλη Ρώμη εκτός από το Καπιτώλιο, για το οποίο πήραν ως αντάλλαγμα τεράστιο χρηματικό ποσό. Τότε ο Κάμιλλος, ο οποίος είχε παραμείνει σε εξορία για πολύ καιρό κοντά στην Αρδέα, εξαιτίας της λείας από τους Βηίους, η οποία δεν είχε μοιραστεί ακριβοδίκαια, έγινε δικτάτορας, αν και απουσίαζε· αυτός ακολούθησε τους Γαλάτες, ενώ ήδη έφευγαν· αφού τους εξολόθρευσε, πήρε πίσω όλο το χρυσάφι. Επειδή αυτό ζυγίστηκε εκεί, έδωσε το όνομα στην πολιτεία: δηλαδή λέγεται Πίσαιυρο, επειδή εκεί ζυγίστηκε το χρυσάφι. Μετά από αυτή την πράξη (ο Κάμιλλος) επέστρεψε στην εξορία, από όπου όμως γύρισε, αφού παρακλήθηκε (τον παρακάλεσαν).

| ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ     |                      |                   |
|----------------|----------------------|-------------------|
| Α΄ ΚΛΙΣΗ       | Β΄ ΚΛΙΣΗ             | Γ΄ ΚΛΙΣΗ          |
| Allia, -ae Θ   | Camillus, -i A       | dictator, -oris A |
| Ardea, -ae Θ   | Galli, -orum A       | dux, ducis A      |
| pecunia, -ae Θ | Romani, -orum A      | civitas, -atis Θ  |
| praeda, -ae Θ  | aurum, -i O          | legio, -onis Θ    |
| Roma, -ae Θ    | Capitolium, -ii/-i O | urbs, urbis Θ     |
|                | ex(s)ilium, -ii/-i O | flumen, -inis O   |
|                | factum, -i O         | ius, iuris O      |
|                |                      | nomen, -inis O    |

| ΕΠΙΘΕΤΑ           |                |
|-------------------|----------------|
| Β΄ ΚΛΙΣΗ          | Γ΄ ΚΛΙΣΗ       |
| aequus, -a, -um   | omnis, -is, -e |
| immensus, -a, -um |                |

| ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ      | ΕΙΔΟΣ     |
|-----------------|-----------|
| qui, quae, quod | Αναφορική |
| is, ea, id      | Οριστική  |

|                |          |
|----------------|----------|
| hic, haec, hoc | Δεικτική |
|----------------|----------|

|                                                  |                         |
|--------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>PHMATA</b>                                    |                         |
| Absum, afui (σπάνια abfui), abesse               |                         |
| Do, dedi, datum, dare                            | 1                       |
| Penso, pensavi, pensatum, pensare                | 1                       |
| Rogo, rogavi, rogatum, rogare                    | 1                       |
| Deleo, deleui, deletum, delere                   | 2                       |
| Accipio, accepi, acceptum, accipere              | 3                       |
| Dico, dixi, dictum, dicere                       | 3                       |
| Divido, divisi, divisum, dividere                | 3                       |
| Evertō, everti, eversum, evertere                | 3                       |
| Interimo, interemi, interemptum, interimere      | 3                       |
| Appendo, appendi, appensum, appendere            | 3                       |
| Recipio, recepi, receptum, recipere              | 3                       |
| <b>Sequor, secutus sum, sequi</b>                | <b>3 (ΑΠΟΘΕΤΙΚΟ)</b>    |
| <b>Revertor, reverti (reversus sum), reverti</b> | <b>3 (ΗΜΙΑΠΟΘΕΤΙΚΟ)</b> |
| Abeo, abii (abivi), abitum, abire                |                         |
| Redeo, redii (redivi), reditum, redire           |                         |
| Fio, factus sum, fieri                           |                         |

**pro quo immensam pecuniam acceperunt:** δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο Capitolium. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quo (εμπρόθετη εισαγωγή) και εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο παρακείμενο.

**qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam:** δευτ. αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο Camillus. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui και εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο υπερσυντέλικο.

**quod illic aurum pensatum est:** δευτερ. επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο ρήμα της κύριας πρότασης (dicitur). Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο quod και εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει αντικειμενική αιτιολογία, σε χρόνο παρακείμενο.

**unde tamen rogatus reversus est:** δευτ. αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο exilium. Εισάγεται με αναφορ. επίρρημα unde, εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο παρακείμενο.

1. Να μεταφερθούν τα παρακάτω ονόματα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού: duce, flumen, praedam, iure, civitatī, factum
2. Να μεταφέρετε τα επίθετα και τις αντωνυμίες του κειμένου στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού και στα τρία γένη
3. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στα παρακάτω ρήματα: evertērunt, accepērunt, est factus, rediit, reversus est
4. Να αναλύσετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε αναφορική πρόταση pro quo immensam pecuniam accepērunt.
5. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη των ακόλουθων προτάσεων σε ενεργητική

Tum Camillus absens dictātor est factus (a Romanis)

nam Pisaurum dicitur(civitas a Romanis), quod illic aurum pensātum est